

Uchwała nr 38/XLII
Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP
z dnia 4 maja 2026 r.
w sprawie wykładni § 69 ust. 2 pkt 6, § 75 ust. 2 pkt 7 i § 84 ust. 2 pkt 7 Statutu ZHP
(wnioski komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium)

Na podstawie § 85 ust. 5 Statutu ZHP Naczelny Sąd Harcerski ZHP uchwała, co następuje:

1. Przedstawienie właściwemu zjazdowi
 - wniosku w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy hufca przez komisję rewizyjną hufca,
 - wniosku w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy chorągwi przez komisję rewizyjną chorągwi,
 - wniosku w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków Głównej Kwatery ZHP, przez Centralną Komisję Rewizyjną ZHPoznacza, że komisja rewizyjna jest zobligowana do przedłożenia rekomendacji jednoznacznie wskazującej, czy w jej opinii zjazd powinien udzielić czy też nie udzielić absolutorium poszczególnym członkom komendy lub GK ZHP.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 5 maja 2026 r.

Przewodniczący
Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP

(-) hm. Tomasz Rawski

Uzasadnienie

Absolutorium w ZHP jest istotnym narzędziem oceny władz wykonawczych Związku. Świadczy o tym m.in. szczegółowość przepisów Statutu ZHP, obejmujących to zagadnienie. Statut dla każdego szczebla Organizacji określa:

- procedury absolutorium rocznych udzielanych przez komisje rewizyjne i absolutorium udzielanych przez zjazdy,
- procedury ewentualnego odwołania z funkcji w przypadku nieudzielenia absolutorium, różnicując je pomiędzy szczeblami struktury organizacyjnej,
- konieczność uzasadniania uchwał absolutorijnych.

W ramach opisanych procedur, Statut ZHP wskazuje, że:

- komisja rewizyjna hufca przedstawia zjazdowi hufca ocenę działalności wraz z wnioskiem w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy hufca (§ 69 ust. 2 pkt 6),
- komisja rewizyjna chorągwi przedstawia zjazdowi chorągwi ocenę działalności komendy chorągwi wraz z wnioskiem w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy chorągwi (§ 75 ust. 2 pkt 7),
- Centralna Komisja Rewizyjna ZHP przedstawia zjazdowi ZHP ocenę działalności Głównej Kwatery ZHP wraz z wnioskami w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków Głównej Kwatery ZHP (§ 84 ust. 2 pkt 7).

Natomiast w następstwie złożonych wniosków:

- Zjazd zwyczajny hufca rozpatruje opinię komisji rewizyjnej hufca, o ile została wybrana, i opinię komendy chorągwi w sprawie działalności komendy hufca od ostatniego zjazdu zwyczajnego hufca oraz decyduje w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy hufca za okres sprawowania mandatu pomiędzy zjazdami zwyczajnymi hufca, rozpatrując, o ile został złożony, wniosek komisji rewizyjnej hufca (§ 64 ust. 1 pkt 5 Statutu ZHP);
- Zjazd sprawozdawczy hufca rozpatruje opinię komisji rewizyjnej hufca i komendy chorągwi w sprawie działalności komendy hufca od ostatniego zjazdu zwyczajnego hufca oraz decyduje w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy hufca za okres od ostatniego zjazdu zwyczajnego hufca rozpatrując, o ile został złożony, wniosek komisji rewizyjnej hufca (§ 65 ust. 2 pkt 2 Statutu ZHP);
- Zjazd zwyczajny chorągwi rozpatruje opinię komisji rewizyjnej chorągwi i Głównej Kwatery ZHP w sprawie działalności komendy chorągwi od ostatniego zjazdu zwyczajnego chorągwi i na wniosek komisji rewizyjnej chorągwi decyduje w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy chorągwi za okres sprawowania mandatu pomiędzy zjazdami zwyczajnymi chorągwi (§ 71 ust. 1 pkt 5);
- Zjazd zwyczajny ZHP na wniosek Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP decyduje w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków Głównej Kwatery ZHP za okres sprawowania mandatu pomiędzy zjazdami zwyczajnymi ZHP (§ 78 ust. 1 pkt 7 Statutu ZHP).

Zbieżność co do zastosowanych sformułowań występuje nie tylko pomiędzy obowiązkami komisji rewizyjnych i odpowiednich zjazdów, ale także w przypadku obowiązku udzielania absolutorium rocznych przez komisje rewizyjne. Statut ZHP stanowi w tej sprawie, że:

- komisja rewizyjna chorągwi podejmuje w roku, w którym nie odbywa się zjazd zwyczajny chorągwi, uchwałę w sprawie absolutorium dla komendanta i poszczególnych, pozostałych członków komendy chorągwi (§ 75 ust. 2 pkt 4);

- Centralna Komisja Rewizyjna ZHP podejmuje co roku uchwałę w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków Głównej Kwatery ZHP i przedstawia ją Radzie Naczelnej ZHP (§ 84 ust. 2 pkt 4).

Nie ulega wątpliwości, że we wszystkich tych kontekstach sformułowanie „w sprawie” należy rozumieć jednolicie, tj.

- w przypadku wniosków – rekomendując rozstrzygnięcie,
- w przypadku uchwał – rozstrzygając

w przedmiocie udzielenia absolutorium.

Wg Słownika języka polskiego PWN, definicja pojęcia „wniosek” jest następująca:

- 1) projekt przedstawiony do rozważenia i decyzji;
- 2) wynik rozumowania; też w logice: twierdzenie wyprowadzone ze zdań uznanych za prawdziwe;
- 3) prośba skierowana do odpowiednich władz dotycząca załatwienia jakiejś sprawy.

Każdą z powyższych możliwości daje się odnieść do przypadku wniosku w sprawie absolutorium, przedkładanego przez komisję rewizyjną zjazdu. W przypadku definicji 1 i 3, należy zwrócić uwagę na fakt, że podmiot wnioskujący sugeruje (rekomenduje) podmiotowi decydującemu rozstrzygnięcie. W przypadku definicji nr 2, punktem odniesienia jest ocena pracy komendy hufca, komendy chorągwi lub Głównej Kwatery ZHP, a wniosek w sprawie absolutorium jest wynikiem pracy komisji nad oceną.

Dodatkowo, poniżej przedstawiono listę przykładowych wniosków z różnych obszarów prawa:

- Na gruncie prawa cywilnego:
 - wniosek o stwierdzenie nabycia prawa własności,
 - wniosek o zawieszenie postępowania,
 - wniosek o stwierdzenie niewłaściwości miejscowej i przekazanie sprawy do sądu właściwego (miejscowo);
- Na gruncie prawa karnego:
 - wniosek o umorzenie postępowania karnego, z powołaniem się na tzw. negatywne przesłanki procesowe,
 - wniosek o uchylenie (zmianę) środka zapobiegawczego;
- Na gruncie prawa administracyjnego:
 - wniosek o wyłączenie członka organu kolegialnego, z powołaniem się na konkretne przesłanki wynikające z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

We wszystkich w/w przykładach, wnioskodawca określa, jaki jest oczekiwany efekt jego wniosku (jakiego rozstrzygnięcia oczekuje).

W strukturze Statutu ZHP należy wskazać jeszcze na jedną prawidłowość.

- Zjazdy wszystkich szczebli są nazwane „najwyższymi władzami” (§ 63 ust. 1, § 70 ust. 1 i § 77 ust. 1 Statutu ZHP) a pozostałe władze mają za zadanie sprawozdać się wobec zjazdu.
- Komisje rewizyjne są odpowiedzialne przed zjazdami (§ 69 ust. 1, § 75 ust. 1, § 84 ust. 1) – co też wskazuje na ich niezależność od pozostałych władz danego szczebla, oprócz zjazdu.

Zjazdy są zatem władzami, które – podejmując kluczowe decyzje dla hufca, chorągwi lub ZHP – muszą dysponować możliwie pełną wiedzą i pozostałe władze mają im tę wiedzę zapewnić w sposób przystępny i syntetyczny. W sprawie udzielenia absolutorium taką wiedzą jest przedstawienie oceny pracy komendy lub Głównej Kwatery ZHP przez właściwą komisję rewizyjną. Na bazie tego sposobu rozumowania, należy uznać, że wniosek w sprawie absolutorium jest dla zjazdu znacznie bardziej użyteczny, jeśli komisja rewizyjna wskaże, czy jej zdaniem absolutorium dla poszczególnego członka komendy lub GK ZHP powinno być udzielone, czy nie. Na to wskazuje także przepis § 50 ust. 5 Statutu ZHP, mówiący, że uchwały komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium dla członków komendy hufca, komendy chorągwi albo Głównej Kwatery ZHP wymagają uzasadnienia.

Mając na uwadze powyższe argumenty, rozstrzygnięto jak w sentencji uchwały. Rozstrzygnięcie przeciwne musiałyby się sprowadzić do uznania, że wniosek właściwej komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium, ograniczałby się jedynie do zainicjowania procedury w sposób formalny. Na gruncie przytoczonej wyżej argumentacji, należy uznać, że doprowadzenie do takiego sposobu rozumienia wniosku w sprawie absolutorium, byłoby możliwe wyłącznie w trybie zmiany Statutu ZHP.

Kwestia udzielania absolutorium nie jest zastrzeżona dla Rady Naczelnej ZHP w ramach jej kompetencji do uchwalenia Ordynacji wyborczej ZHP (§ 58 pkt 1 Statutu ZHP), nie jest przedmiotem żadnej innej delegacji statutowej do wydania przepisów wykonawczych, zatem jedyną drogą do jej doprecyzowania jest wykładnia Statutu ZHP.

Uchwała została podjęta zgodnie z § 58 ust. 1 Regulaminu Sądów Harcerskich ZHP, na wniosek:

- 1) Komendanta Hufca ZHP w Legnicy,
- 2) grupy 14 instruktorów - członków RN ZHP i/lub delegatów na 44. Zjazd ZHP, reprezentujących chorągwie: Dolnośląską, Kielecką, Krakowską, Kujawsko-Pomorską, Lubelską, Łódzką, Mazowiecką, Stołeczną, Śląską i Wielkopolską.